

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1626

§. 2. Promissum ce[n]tuplu[m] esse Regnu[m] Dei cu[m] iustitia, pace, &
gaudio in Spiritu sa[n]cto

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45802](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45802)

Et eodem modo, qui relinquit Patrem, aut tres fratres in sæculo, inuenit in Religione multa hominum centenaria, qui exhibēt ipsi officium Parentū, aut fratrum, multò exactius & perfectius, quam carnales, quos reliquerat. Quod aperte significauit Saluator cum, dicens, discipulos suos accepturos centies tantum, nunc in hoc tempore, adiecit: *b domus, & fratres. & sorores, & matres, & filios, & agros.*

QVOD si liceat (ait Cassianus) aliquid addere ijs, quæ dixit Saluator: etiam pro vno amico accipiunt Religiosi centum; & pro vno famulo etiam centum: omnes enim amici, & famuli Religionis, sunt ipsius. Immo quod pluris apud homines sit, pro paruo aliquo honore, quem reliquerunt in mundo, recipiunt centies maiorem, etiam non quærentes illum; & qui in mundo erant inferioris conditionis, eò ascendunt, vt ab ipais Principibus in honore habeantur: nam & illos consulunt, & suspiciunt, ac reuerentur tanquam Angelos aut sicut ipsam Christum. Quemadmodum S. Basil perpendit, & post eum S. Ambr. qui id confirmat exemplo Moysis, qui potuit esse Rex Egypti, & alter Pharaon in eius regno: *c maiores tamen* (vt ait Apostolus) *dimitis est imans thesuros Egyptiorum, improprium Christi,* & contemnens terrenam potentiam, euasit multò potentior: factus non solum Rex, sed etiam *d Deus Pharaonis*, quem Pharaon timeret ac reuereretur. Quæ ratione Deus illi maiorem attulit honorem, quam si domi suæ mansisset. Hæc pars est mercedis, & præmij, quam Christus D.N. dat seruis suis tanquam quid adiectitium: vt deponentes Religiosi huiusmodi rerum temporalium sollicitudinem, omnem suam curam ponant in quærendis æternis.

b Mar. 10-30.

Prologo in Asceticis serm. 8. sup Psal. 118. c Heb. 11. 26

d Exod. 7. 10. Moyses Deus Pharaonis.

§. 2. *Promissum centuplum esse Regnum Dei cum Iustitia, Pace & Gaudio in Spiritu Sancto.*

CVM CENTVPLVM illud promissum sit in bonis spiritualibus cum ea plenitudine, quæ decet magnificum ad eò largitorem, & pro obsequijs ad eò insignibus, quæ præstant Religiosi: quid aliud illud erit, nisi *a Regnum Dei*, de quo S. Apostolus dixit, quod sit *Iustitia, & pax, & gaudium in Spiritu Sancto*: in cuius possessione beatitudo consistit huius vitæ. Nam liberalissimus Deus D. N. qui est ipsamet beatitudo per essentiam, eam promittit suis electis in vtroque sæculo: in futuro quidem in tota sua plenitudine, firmitate, & magnitudine; in præsentem autem tradit eius aliquam partem, quasi principium futuræ: cuius sunt participes cum maiori excellentia, qui propter ipsum Deum rebus omnibus renunciant. Illis enim competit prima octo beatitudinum: *b Beati pauperes spiritu: quoniam ipsorum est Regnum celorum.* Non dixit: ERIT, sed EST vt intelligant, quod qui se propter Christum pauperes faciunt, statim incipiant regnum

a Rom. 14. 17

b Mat. 5. 3

illud possidere; sibi que persuadeant: cum renuntiant rebus omnibus, sed amittere illas, sed commutare pro eo Regno, quod valet centies, imò centies millies plus; quam illa valebant: neque hanc commutationem hinc solum pro Regno obtinendo in altera vita; sed pro eo, quo statim incipit frui cum perfecta sanctitate & iustitia, cum immensa pace, & gaudio Spiritus Sancti quod illam comitatur. Sanctitas perfecta (vt Sanctus Gregorius ait) est prima pars huius centupli: sementis enim verbi Dei, quae in aliquibus e fructum profert *trigesimum, aut sexagesimum*: in insignitioribus sanctis & iustis profert *fructum centuplum*. Et hos, ait Theophylactus, esse Religiosos, viuentes cum perfectione, quam status illorum exigit, sed paucos & lætitia spiritualis (vt ait Cassianus & alij SS Patres) est proprium munus & pecunia, in qua fit ista solutio: reddente Domino nostro centum pro uno, hoc est tantam gaudij abundantiam ob reiectas res omnes, vt excenties centies gaudium, quod ex earundem possessione habuissimus, est enim gaudium Spiritus sancti, in quo eminenter continentur gaudia & solacia rerum omnium. Quapropter iure optimo (vt ait Richardus de S. Victore) assimilatur d *manna abscondito*, quod promittitur vincenti: quemadmodum enim e *manna*, etiamsi vnicus esset cibus, *omne tamen delectamentum, & omnis saporis suauitatem in se habebat* iuxta palatum & voluntatem iustorum qui illo vescerantur; ita vt non habentes panem, gustantes tamen ipsius manna, saporem percipiebant panis; nec habentes carnes, nec pisces, nec fructus alios: omnium tamen horum saporem, sumpto manna percipiebant. Deus enim eum ibi absconderat cum maiori dulcedine, & inauitiam quam in ipsismet rebus. Ita etiam Euangelica perfectio secum adfert bonorum temporalium, cum excessu inenarrabili: ita vt non habentes diuitias, idem tamen gaudium sentiamus, atque si illas possideremus; & reiectis honoribus ac dignitatibus sæculi, non careamus lætitia, quam in illis habere potuissimus; & non habentes sensuales carnis voluptates, fruamur voluptatibus spiritus, quæ ipsammet carnem etiam afficiunt. Idque totum cum tanto excessu, vt (quemadmodum ait Sanctus Basilus) centies sumus lætiores & hilariiores cum nostra paupertate, quam diuites cum suis diuitijs, & magis quieti ac pacati cum nostra vilitate, & abiectioe, quam diuites magni & excelsi cum sua amplitudine; & magis iucundi cum nostra Castitate, quam sint coniugati cum sua sensualitate; & magis contenti cum paupere mensa, & amictu reiecto, & cum ipsismet corporis doloribus, quam splendidi in sæculo manentes cum abundantia ac delitijs suorum ciborum ac vestium. Et vt hac de re securi essemus, adiecit CHRISTVS Dominus noster, apud Sanctum Marcum; se daturum illud centuplum *scum perfectione*

Hamil. 10.
in Ezech.
c. Matt. 13, 8

Cellat. 24.
cap. vltim.

d Apoc. 2. 17

c Sap. 19. 20

De Instit.
tio Monasti.
cis cap. 7.

inimicus, hoc est, in ipsis persecutionibus: in quibus tanto nos esset affectus gaudio, ut id ipsum, quod horret caro, sit pars quædam illius centupli, quod nunc & in tempore hoc promittitur spiritui. Quam ob rem dixit David: *g. meliorem esse diem unam in atris Dei, super decem millia extra illam.* Quod si dies vna valet pro millibus: qui mundum deserit pro domo Dei, non solum centum, sed mille pro vno accipiet, nec amittit. (ait Sanctus Bernardus) bona, quæ deseruit, sed illa transfert ex carne ad spiritum; & commutat vnum pro centum, & centum pro multis millibus.

SED ampliorem excellentiam deprehendemus in hoc præmio, si respiciamus infinitam liberalitatem Regis, cuius est supremum hoc Regnum. Liceat mihi, ô Rex æternæ, aliquid interrogare circa hanc promissionem, à te nobis factam. Si renuntianti ex amore tui parentibus, fratribus, & alijs suis facultatibus centuplum tribuis: quantum daturus es deserenti seipsum: cum hoc sit summum, quod potest deserere? si tantum offers deserenti externa, quid offers deserenti propriam voluntatem, & omnes affectus, & propensiones internas? nam si graue est & molestum possessiones suas delerere: multò grauius est, delerere seipsum, cum sit eadum Dominus; & si aliquid esse censetur, quod quis abneget quod habet; multò grauius erit abnegare quod est. Cum igitur pauca relinquenti centuplum reddas, quid facies multa deserenti, sine quibus illa pauca parui facis, aut contemnis? Videor mihi audire diuinum responsum, dicens: *h. qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis,* & iuxta ea, quæ reliqueris, erit centuplum quod recipies. Nam cum parcis sum parcus; cum liberalibus liberalis; & cum profusis profusus: quod si mei amore te ipsum deserueris; ego me ipsum tibi dabo; ego ipse ero centuplum, quod reddam pro ijs quæ reliquisti. Si deserueris quidquid es, & quidquid habes, nihil quod tuum sit, tibi retinendo: ego tibi dabo quod sum, & quod habeo: ita ut nulla sit res mea, quæ non fruaris: omnia enim mea, erunt tua. Si ex corde reliqueris partem tuam: ego ero pater tuus; si reliqueris agros & hæreditatem tuam, ego ero hæreditas tua; si reliqueris nuptias carnales: ego ero animæ tuæ sponsus; si fratres tuos & amicos deserueris: ego frater tuus, & amicus tuus ero; si tuam voluntatem, libertatem, & quod à creaturis sperare potes, deserueris: in me solo ista omnia cum excessu infinito inuenies. Ego denique sum Rex omnipotentis huius Regni, quod est Iustitia, Pax, & Gaudium in Spiritu Sancto; dabo tibi Iustitiam, augens illam semper, donec ad debitam sibi perfectionem perueniat; dabo tibi pacem, quæ exuperat omnem sensum, & pugnabo pro te, ut

Mat. 10. 29

Psal. 23. 11.

Ad Fratres de Monte Dei.

S. Greg. Homil. 38. in Euang.

h. Mat. 7. 2.

i Phil. 4.7.
Isaia. 45. 2.

18 Psal. 118.
serm. 3.

k Num. 18.
20.

Iesus hære-
ditas Reli-
giolorum.

l Gen. 15. 1.

mi. Cor. 2. 9

In lib. de vi-
ris illust. Or.
dis Cisteri.
In magno
spec. exemp.
verbo Con-
uersio Ex-
empl. 12.

cam non amittas: *i ego ante te ibo, & gloriosos terre hostes tuos humiliter*
aperiam tibi thesauros cœlestes, vt ex nunç delibare incipias bona, quæ
tibi præparati; dabo tibi gaudium spiritûs, & manna absconditum: erunt
fiet, vt cœdium tibi adferat, quidquid est in terra; & ego ipse ero tuum go-
dium, tuaque lætitia; & in me solo inuenies, quidquid ad solacium tuum
& saturitatem optare potes. Hoc (ait Sanctus Ambrosius) est emine-
ter centuplum, quod promittitur, omnia, quæ possidebar, relinquens
in quorum loco DEVS ipse fit eius hæreditas & possessio. Quemadmo-
dum enim DEVS præcepit filiis Aaron, & tribui Leui, dicens: *k in terra-
liorum Israel nihil possidebitis, nec habebitis partem inter eos: ego pars hæ-
reditas tua in medio filiorum Israel: ita etiam Religiosi relinquentes omnia*
quæ possidebant in terra, accipiunt in possessionem & hæreditatem I-
SVM CHRISTVM ipsum, cuius amore illa reliquerunt; & ipse re-
pit in se, quod velit curam eorum gerere, eosque tanquam rem suam
protegere: dicitque illis sicut Abrahamo: *l noli timere ego protector tuus
sum, & merces tua magna nimis. ne doleas, quod terram tuam, cogita-
tionem, & domum Patris tui reliqueris, vt ad Religionis terram, quam
tibi ostendam, peruenires: nam ego te sub protectione mea accipio, & ego
ipsemet merces tua ero. Et quemadmodum ego sum infinitè magnus, ita
ita ero tibi merces magna nimis: m quia neque oculus vidit, neque auris au-
diuit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparauit Deus in hac vita & futura
qui diligunt illum, & seruiunt perfectè. O largitas immensa, ô magnificencia
infinita! fateor Domine, te seruis tuis largiri non solùm centum pro vno
infinita centenaria: siquidem das te ipsum illis, in quo omnia magna contine-
ntur infinitis excessibus sunt collecta. O felices Religiosi, qui talem commuta-
tionem facere didicistis, commutantes, quod terrenum est pro cœlesti
quod est temporale pro æterno; finitum pro infinito; & creaturas pro crea-
tore: qui erit vobis omnia in omnibus, si seruo ei serueritis, illa omnia commu-
tando.*

In huius veritatis confirmationem liceret tot testes adducere, quot sunt
Religiosi Deo cum seruire spiritûs seruientes, & familiaritatem cum ipso
habentes in oratione, in qua (teste S. Ioanne Climacho) in promptu solent
centuplum, cum tam copiosis spiritualis gaudij inundationibus, vt in ma-
dij suis tribulationibus & calamitatibus existiment sibi plenè iuxta hæc
promissionem satisfactum. De quodam valde illustri viro, nomine Arnul-
pho, quem S. Bernardus couertit, scribitur: quod cum graui quodam colica
morbo premeretur aded, vt extra se cõstitueretur; ad se postea reueritus ce-
perit subito magno clamore dicere, vera sũt omnia, quæ dixisti, ô bone Iesu
& cum seruo eadem verba repeteret, interrogantibus Monachis, cur talia

verba proferret, respondit: quoniam Dominus in sacro Euangelio dixit: qui-
cumque pro eius amore renunciauerit omnibus cognatorum suorum affe-
ctibus; recipiet centuplum in hoc sæculo, & vitam æternam in futuro. Ita e-
nim ego experior nunc in te ipso; & fateor me nunc centuplū ipsum in hac
vita recipere. Ingens enim hic dolor, quo crucior, adeo mihi est dulcis, ob
spem firmam mihi datam salutis meæ, vt nollem eam pro centuplo eorum,
quæ in hoc mundo reliqui, commutare. Quod si ego tantus peccator tanto
in meis calamitatibus afficior solatio: quantum accipiēti viti perfecti, etiam
tempore suæ lætitiæ? nam verè spirituale gaudium, quo afficior, centies mil-
lens superat mundanum gaudium, quo in mundo afficiebar. Hoc anctus il-
le vir motus à Spiritu sancto, qui tantam ei lætitiā largiebatur. Et in hoc
ipso die non desunt multi, qui seorsim sibi ipsis dicant, & fateantur hoc i-
psam, ob gaudij plenitudinem, qua afficiuntur in possessione solius Dei, di-
centes illud Dauidis: *n quid mihi est in celo, & à te quid volui super terram? de-*
ficiit caro mea, & cor meum? Deus cordis mei, & pars mea in æternum. Quasi di-
xerit: in te ipso solo habeo quidquid desidero: extrate igitur nihil volo.
Quod si ignaui hoc ipsum in se non experiuntur; sibi ipsis, suæque ignauiæ
in explendis suis votis, & Regulis seruandis id tribuant: quod si id sentire
comperunt, incipiant cum nouo seruore iuxta suam vocationē viuere: promif-
sio siquidem neminem excludit, & omnibus dicit Dauid: *o gustate & videte*
quoniam suauis est Dominus: Beatus vir qui sperat in eo: cui sit gloria in æter-
num.

n Psal. 72. 25.

o Psal. 33. 5.

CAPVT XI.

INGVNDOS FRVCTVS EX VNIONE RELIGIOSORVM, & parti-
cipationem bonorum oparum eorum, partem esse prædicti
illius centupli.

EC DV M EST finis recensendi multitudinem & magni-
tudinem bonorum, quæ complectitur centuplum à Chri-
sto D. N. Religiosis promissum. Voluit enim ipse, Regiam
planè suam magnificentiam manifestare, ostendens clarif-
simis suis donis magnum suum Regia illos studium, cuius
typum habemus mirificè expressum in libro Canticorum,
iucunda quadam similitudine: quæ talis est: a *Vinea fuit*

paritudo Salomoni, in ea ciuitate qua habet populos multos hoc est, in Ierusa-

Typus Re-
ligiosorum.
a Cant. 8. 11.